

DENÍK

Studio N live Válka na Ukrajině Česko Svět Ekonomika Kultura
Komentáře Studio N E-shop Další ▾

18. září 2022 7:02 Literatura Příroda

Co se stane, když hurikán přinese na pobřeží parník se žirafami

DIANA ŠTELOVÁ

Žirafy jako hrdinky románu? A proč ne? Zde v expozici z letošního benátského bienále. Foto: La Biennale di Venezia.

Pro milovníky amerických roadtripů, jižanské atmosféry, beatnického tuláctví, a hlavně a především žiraf a zvířat vůbec bude nový román *Se žirafami na západ*

opravdovou lahůdkou.

Woody už je hodně, ale opravdu hodně starý. Starší než hlína, jak sám říká. Přesto si velmi dobře pamatuje na jedno vzácné dobrodružství; však to také bez nadsázky bylo největší dobrodružství jeho života. A pamatuje si ho tak živě, jako by to bylo včera.

Byl teprve sedmnáctiletý kluk, když hurikán přinesl na východní pobřeží poničený nákladní parník se dvěma žirafami uvnitř. Žirafy hurikán kupodivu přežily, ale čekala je ještě cesta přes celé Spojené státy až do slavné zoo v San Diegu. A protože Woody byl sirotek a tulák, který měl jen hadry, co nosil na sobě, a neustále mu kručelo v břiše, rozhodl se, že se vydá na cestu spolu se žirafami...

To je začátek mimořádného literárního dobrodružství z pera Lyndy Rutledgeové, která svůj román vystavěla na podkladě skutečných událostí, jež se odehrály v USA těsně před začátkem druhé světové války. V archivu sandiegské zoo našla novinové výstřižky, které cestu žiraf na západ nadšeně mapovaly, a na jejich základě stvořila příběh Woodyho a dvou žiraf, Kluka a Holky.

Lynda Rutledgeová je milovnice zvířat, která měla to štěstí, že se mohla mazlit s právě narozeným nosorožcem, potápět s ohroženými želvami a toulat se stádem žiraf. Během své kariéry spisovatelky na volné noze publikovala texty ze žánru populárně naučné literatury do různých knih a pro různé organizace a za své beletristické práce dostala několik cen a tvůrčích stipendií.

Její beletristický debut Faith Bass Darling's Last Garage Sale získal v roce 2013 ocenění Writers' League v rámci Texas Book Award a v roce 2018 byl podle něj natočen francouzský film La dernière folie de Claire Darling s Catherine Deneuveovou v hlavní roli.

Se žirafami na cestě

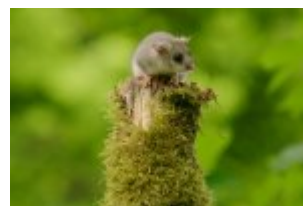
Woody se přimotá do cesty ošetřovateli přezdívanému Staroch, který má za úkol dopravit žirafy do San Diega. S troškou dobře míněného lhaní Starocha přesvědčí, aby mu dovolil

řídít speciálně upravený nákladní vůz, v němž se žirafy převážejí. K téhle partičce se přimotá ještě ambiciózní mladičká fotografka Zrzka a dobrodružná cesta může začít.

Píše se rok 1938 a dvě žirafy vykukující ze střešních okének nákladáku ještě nikdy nikdo neviděl. Skupinka budí pozdvižení, kamkoli přijede. Ne každý to s nimi ale myslí dobře. Na párek vzácných exotických žiraf má zálusk principál cirkusu, kterým Staroch pohrdá kvůli nešetnému zacházení se zvířaty. Ten je ochotný udělat všechno pro to, aby žirafy pro svůj cirkus získal.

Přečtěte si také

Ptačí úchylák roku i včelí kleptomanky: Film Planeta Praha dostal i svěží knižní podobu

Najdou se však i lidé, od kterých se Woody a žirafy dočkají nečekané pomoci, jako je rodina černošských farmářů Mojžíše a Velkého papá, která vede „prosperující motelový podnik“ – ubytování pro černé cestovatele.

Rasová segregace je v románu vykreslena s historickou přesností – krom odděleného ubytování se Woody se Starochem setkají také s tzv. soumráčními městy, která od návštěvy po soumraku odrazovala všechny Afroameričany pod pohrůžkou násilí (podobnými událostmi se inspiroval americký oscarový film Zelená kniha z roku 2018).

Tulák z prachových bouří

Celé vyprávění je vlastně sledem dobrodružných historek, které se zpravidla začínou dít vždy, když se člověk zvedne z místa a vydá se na cestu. Idea, že cesta je důležitější než cíl, upomíná na bohatou tradici amerických roadtripů a tuláctví, jehož vzestup je v románu vykreslen právě na postavě Woodyho.

Žirafy – ohrožený druh na pokraji vymření. Foto: Mariola Grobelska, Unsplash

Woody je totiž tulák a podobně jako mnoho mladíků své doby, často spíš ještě dětí, se jím stal nedobrovolně, když během texaských prachových bouří ve třicátých letech přišel o rodinu i domov. Navíc se svět stále potýkal s následky Velké hospodářské krize. A tak mu nezbylo než s holým zadkem sednout na vlak a zkusit štěstí někde jinde, nějak jinak. Na cestě se žirafami setkává řadu podobně bezprizorních tuláků, jejichž způsob života pro něho představuje únik od všech hrozících problémů, jakkoli zároveň vytváří řadu nových.

Tuhle zkušenost má Woody zažranou hluboko pod kůží. Pořád je ve střehu, pořád čeká, odkud přijde další rána. A pořád si pamatuje stravující hlad, který ho nutí krást jídlo i ve chvíli, kdy netrpí bezprostředním nedostatkem. Woody je antihrdina, je to nedůvěřivý zbabělý kluk, rváč a lhář, který utíká před svou minulostí i sám před sebou, a jako takový dělá chyby. Jedna z nich přímo ohrozí žirafy a úplně všechno, o co společně se Starochem usilují.

Přečtěte si také

Psi jsou také odrazem naší touhy dělat si s přírodou, co chceme, říká režisér Planety Praha

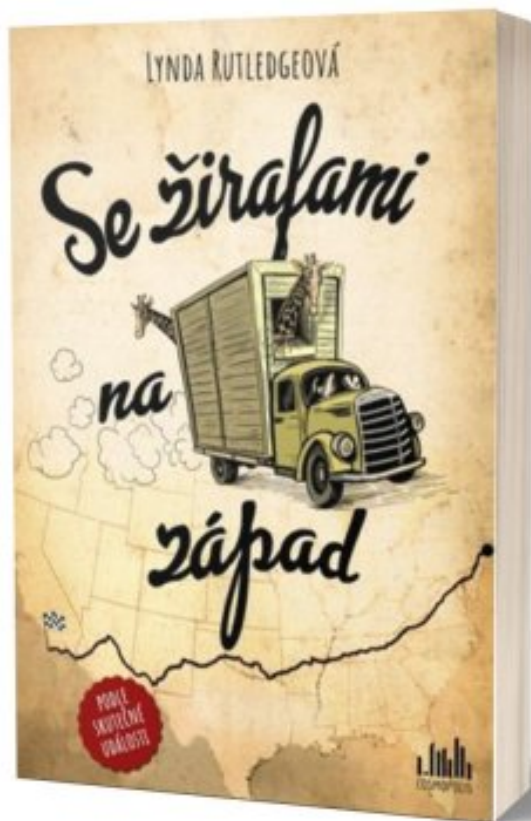
To je chvíle, kdy má čtenář chuť začít hlavní postavě knížky hlasitě nadávat. Ale nic naplat, kromě dramatického efektu činí tenhle povahový rys Woodyho také velmi lidským, protože my všichni chybujeme.

V něčem se podobá něžnému obru ze Steinbeckova románu O myších a lidech, který svou silou a nešikovností nevědomky ubližuje slabším – často právě zvířatům. Ale Woody si na rozdíl od Lennieho uvědomuje důsledky svých činů a to má na něho katarzní účinky.

Díky putování po boku žiraf, těch „nesmírných tvorů přijíždějících ze samé Boží zahrady ráje“, jak by řekl Velkej papá, si Woody paradoxně uvědomí svou lidskost. Kontakt s nimi ho navždy změní a také ho přiměje čelit svému traumatu, o kterém nikomu neřekl pravdu a které ho pronásleduje v nočních můrách.

Žirafí magie

Motiv ochrany zvířat a ohrožených živočišných druhů se vine celým románem a zaznívá jako silný apel. To, co zburcuje zestárlého Woodyho a přiměje ho vyprávět svůj příběh dřív, než bude pozdě, je zpráva, kterou zaslechne v televizi – žirafy jsou na pokraji vymření (to není fikce; jak upozorňuje autorka, žirafy jsou jedním z druhů, kterým v současnosti hrozí takzvaná šestá vlna vymírání).

Se žirafami na západ, obálka knihy. Foto: Cosmopolis

Mottem knihy je ostatně citát nositele Nobelovy ceny Anatola France: „Dokud si nezamilujete zvíře, část vaší duše zůstane neprobuzená.“ O žirafách, které na člověka podle Woodyho působí svou „žirafí magií“, to, zdá se, platí dvojnásob.

Podmanivá atmosféra amerického jihu třicátých let ožívá ve velice zdařilém překladu Petra Kotouše, spolu s tím nejlepším z tradice roadtripů, (nejen) beatnického tuláctví a v neposlední řadě samotného vyprávění příběhů.

Woody totiž není jediný, kdo o sobě vykládá smyšlené historky, jak v závěru románu překvapeně zjistí. Vyprávět dobrý příběh je někdy cennější než suchopárná realita a k putování a toulání takové vyprávění bezesporu patří. V případě tohoto románu s sebou nese také zásadní varování – jednoho dne bychom se mohli probudit do světa, ve kterém už žirafy nebudou existovat.

Lynda Rutledge: Se žirafami na západ. Cosmopolis, 2022.

Pokud máte připomínku nebo jste našli chybu, napište na editori@denikn.cz.
